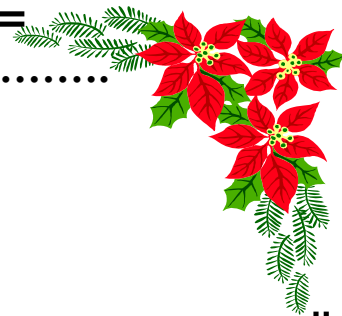

PHÒNG GIÁO DỤC – ĐÀO TẠO .....

TRƯỜNG TIỂU HỌC .....

--- ❧ ✧ ❧ ---

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

ĐỀ TÀI:

**TẠO HỨNG THÚ GIÚP HỌC SINH LỚP 1 HỌC TỐT
MÔN TỰ NHIÊN VÀ XÃ HỘI
(Bộ sách Kết nối tri thức với cuộc sống)**

Lĩnh vực: ...

Họ và tên tác giả: ....

Đơn vị: ....

Năm học: 20....- 20...

MỤC LỤC

A. MỞ ĐẦU.....	1
<i>1. Lý do chọn đề tài.....</i>	<i>1</i>
<i>2. Mục đích nghiên cứu.....</i>	<i>2</i>
<i>3. Phạm vi nghiên cứu.....</i>	<i>2</i>
<i>4. Đối tượng nghiên cứu .....</i>	<i>2</i>
B. NỘI DUNG	3
<i>1. Cơ sở lý luận .....</i>	<i>3</i>
<i>2. Cơ sở thực tiễn.....</i>	<i>3</i>
<i>3. Giải pháp thực hiện.....</i>	<i>4</i>
Biện pháp 1: Áp dụng phương pháp quan sát thực tế trong quá trình dạy học môn Tự nhiên và Xã hội cho học sinh.....	4
Biện pháp 2: Tăng cường sự tương tác giữa học sinh và giáo viên thông qua hoạt động hỏi đáp nhanh về nội dung bài học	6
Biện pháp 3: Tổ chức các trò chơi học tập để nâng cao hiệu quả học tập môn Tự nhiên và Xã hội.....	8
Biện pháp 4: Áp dụng hiệu quả của phương pháp thảo luận nhóm để khơi gợi hứng thú học tập cho học sinh	15
<i>4. Hiệu quả của sáng kiến.....</i>	<i>17</i>
C. KẾT LUẬN.....	19
<i>1. Kết luận .....</i>	<i>19</i>
<i>2. Bài học kinh nghiệm .....</i>	<i>19</i>
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	21

A. MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

So với môn Toán và Tiếng Việt môn Tự nhiên và Xã hội cũng là một môn học rất quan trọng trong chương trình giáo dục ở bậc Tiểu học hiện nay. Đối với môn học này gồm hệ thống kiến thức cơ bản rất cần thiết cho cuộc sống hằng ngày của con người. Không những thế mà môn học còn giúp học sinh nhận biết về các sự vật hiện tượng đơn giản trong tự nhiên và xã hội, thực hiện được các quy tắc giữ vệ sinh, an toàn cho bản thân và gia đình, trường học và quê hương.

Tự nhiên và Xã hội là một môn học cung cấp cho học sinh những hiểu biết cơ bản ban đầu về các sự vật, sự kiện hiện tượng trong tự nhiên, xã hội với mối quan hệ trong đời sống thực tế của con người, những kiến thức cơ bản của bậc học, góp phần bồi dưỡng phẩm chất, nhân cách toàn diện của con người. Để đáp ứng yêu cầu phát triển của nền giáo dục nước nhà, chương trình giáo dục bậc Tiểu học đã thực hiện đổi mới Sách giáo khoa và nội dung chương trình dạy học ở các lớp, các môn học nói chung và môn Tự nhiên và xã hội lớp 1 nói riêng. Chương trình đã được xây dựng theo quan điểm tích hợp. Quan điểm này hoàn toàn phù hợp với quy luật nhận thức của con người. Từ trực quan sinh động đến tư duy trừu tượng. Thực hiện tốt mục tiêu đổi mới của môn Tự nhiên và Xã hội, người giáo viên phải thực hiện đổi mới các phương pháp dạy học sao cho học sinh là người chủ động, nắm bắt kiến thức của môn học một cách tích cực sáng tạo góp phần hình thành phương pháp và nhu cầu tự học, tự phát hiện tự giải quyết các tình huống có vấn đề đặt ra trong bài học. Từ đó chiếm lĩnh nội dung mới của bài học, môn học.

Là một môn học rất quan trọng như vậy, tuy nhiên nó lại không được sự quan tâm đúng mức của mọi người, nhất là các bậc phụ huynh luôn có suy nghĩ rằng môn Tự nhiên và xã hội là “môn phụ” nên bị xem nhẹ. Do vậy, học sinh thường không có hứng thú trong quá trình học môn này. Là một giáo viên đang trực tiếp giảng dạy, tôi luôn trăn trở phải làm thế nào để tạo hứng thú cho các em khi học môn này? Tôi đã suy nghĩ rất nhiều và đã lựa chọn cho mình đề tài: **“Tạo hứng thú giúp học sinh lớp 1 học tốt môn Tự nhiên và xã hội (Bộ sách Kết nối tri thức với cuộc sống)”**.

2. Mục đích nghiên cứu

Môn Tự nhiên và Xã hội tuy kiến thức không cao, không khó nhưng cũng rất đa dạng và hầu như giáo viên nào khi dạy môn Tự nhiên và Xã hội cũng còn hơi hợt qua loa. Bên cạnh đó Tự nhiên và Xã hội góp một phần không nhỏ về việc rèn kỹ năng sống cho học sinh, do thời đại ngày nay trẻ em được cha mẹ bao bọc quá nhiều, đôi khi các em bị ép học tập không còn thời gian cho vui chơi. Do đó kỹ năng sống của các em còn hạn chế, vì thế tôi đã đưa ra một số phương pháp dạy học để phù hợp với từng bài cụ thể và có kết quả giảng dạy ngày một chất lượng hơn để phù hợp với chuẩn kiến thức hiện nay. Cùng đồng nghiệp trong trường biết cách lựa chọn phương pháp và hình thức tổ chức dạy học phù hợp để tạo một không khí lớp học nhẹ nhàng, vui tươi và hiệu quả. Từ đó **“Tạo hứng thú giúp học sinh lớp 1 học tốt môn Tự nhiên và Xã hội (Bộ sách Kết nối tri thức với cuộc sống)”**. Tạo điều kiện tối đa cho học sinh tự khám phá, mở mang kiến thức, nâng cao kỹ năng sống, để từ đó các em dễ dàng vận dụng vào cuộc sống.

3. Phạm vi nghiên cứu

- Phạm vi nghiên cứu: học sinh lớp 1..., trường ....
- Giới hạn nghiên cứu: Năm học .... /học kì I áp dụng: từ ngày ... đến ngày ...

4. Đối tượng nghiên cứu

Là hệ thống kiến thức, phương pháp, hình thức tổ chức dạy học môn Tự nhiên và Xã hội lớp 1. Thực tế giảng dạy môn Tự nhiên và Xã hội của giáo viên khối 1, việc học tập môn Tự nhiên và Xã hội của học sinh lớp 1... trường Tiểu học ... .

B. NỘI DUNG

1. Cơ sở lý luận

Môn Tự nhiên và Xã hội là một môn học mang tính tích hợp cao. Tính hợp ấy được thể hiện ở 3 điểm sau:

- Chương trình môn Tự nhiên và Xã hội xem xét Tự nhiên – con người – xã hội trong một thể thống nhất, có mối quan hệ qua lại và tác động lẫn nhau.

- Các kiến thức trong chương trình môn học Tự nhiên và Xã hội là kết quả của việc tích hợp kiến thức của nhiều ngành khoa học như: Sinh học, Vật lí, Hoá học, Dân số.

- Chương trình môn Tự nhiên và Xã hội có cấu trúc phù hợp với nhận thức của học sinh. Chương trình môn Tự nhiên và Xã hội có cấu trúc đồng tâm phát triển qua các lớp, cùng là một chủ đề dạy học nhưng ở lớp 1 kiến thức trang bị sơ giản hơn ở lớp 2, 3. Và cứ như vậy mức độ kiến thức được nâng dần lên ở các lớp cuối cấp. Tự nhiên và Xã hội là một môn học có thể nói cung cấp, trang bị cho học sinh những kiến thức về Tự nhiên và Xã hội trong cuộc sống hàng ngày xảy ra xung quanh các em. Các em là chủ thể nhận thức, vậy nên khi giảng dạy giáo viên tích cực đổi mới phương pháp dạy học cho phù hợp với đặc điểm nhận thức của lứa tuổi học sinh, để có những hoạt động tích cực đến quá trình lĩnh hội tri thức của trẻ. Người giáo viên phải thường xuyên có biện pháp tâm lí, kích thích học sinh học tập như: khen ngợi tuyên dương, ... tạo hứng thú cho học sinh phát triển ghi nhớ các biểu tượng, khái niệm kiến thức đến từ cả 5 giác quan nghe, nhìn, sờ mó, nếm, ngửi. Vì thế giáo viên cần thay đổi hình thức tổ chức hoạt động làm phong phú các hoạt động học tập, tăng cường phương pháp phát triển khả năng quan sát tri giác của học sinh để giúp các em chủ động tiếp thu tri thức, hiểu bài nhanh, khắc sâu và nhớ lâu kiến thức bài học. Tóm lại: Việc thay đổi các phương pháp dạy học cho phù hợp với nội dung chương trình và đáp ứng yêu cầu đổi mới phương pháp học, nội dung học tập của môn học cần phải đi song song với quá trình tri giác, chú ý, tư duy của học sinh.

2. Cơ sở thực tiễn

Hiện nay, các cơ sở giáo dục đã và đang có sự đổi mới trong phương pháp giảng dạy. Song, hầu hết vẫn là theo lối truyền thống, giáo viên đọc, học sinh chép, chủ yếu là

lý thuyết suông, gắn liền với nội dung trong sách giáo khoa và chưa có tính thực tế cao. Điều này làm cho các tiết học trở nên khô khan, học sinh không có hứng thú và dẫn đến tâm lý chán học.

Bên cạnh đó, học sinh lớp Một giai đoạn đầu đa phần các em chưa biết chữ, do vậy việc dạy học môn Tự nhiên và xã hội cũng gặp khó khăn nhất định. Đặc biệt ở lứa tuổi này đặc điểm tâm sinh lý các em chưa ổn định, các em thích chơi hơn học, mau quên chóng chán. Do vậy để tạo hứng thú học tập cho các em tôi đã suy nghĩ và mạo muội đưa ra một số phương pháp dạy học nhằm tạo hứng thú cho các em khi học môn học này.

Trong trường Tiểu học của chúng ta hiện nay, mặc dù thời gian biểu, cũng như phân lượng thời gian số tiết cho các môn học rất rõ ràng, nhưng ở môn Tự nhiên và Xã hội nhiều khi giáo viên coi là môn phụ. Bởi vì khối lượng kiến thức Toán, Tiếng Việt rất nhiều nên Tự nhiên và Xã hội bị lấn lướt và cắt giảm thời lượng. Giáo viên còn thiếu kinh nghiệm với cách tổ chức hoạt động tích cực cho trò lĩnh hội kiến thức. Hoặc có tổ chức thì còn lúng túng, mất thời gian, còn qua loa đại khái. Học sinh còn lơ đãng, rụt rè chưa quen với các hoạt động mới hoặc quá phấn khích gây mất trật tự trong lớp học.

Do đó, việc nghiên cứu và tìm ra các biện pháp đổi mới phương pháp giảng dạy, thu hút sự chú ý của học sinh, nâng cao hứng thú, niềm đam mê và cải thiện chất lượng, hiệu quả môn học là cực kỳ quan trọng và hết sức cần thiết.

3. Giải pháp thực hiện

Như chúng ta đã biết không có phương pháp dạy học nào là vạn năng. Thành công trong giờ dạy gồm rất nhiều yếu tố cấu thành. Mỗi giáo viên đều phải vận dụng linh hoạt các phương pháp, hình thức tổ chức dạy học một cách đa dạng, phong phú. Có như vậy học sinh mới có hứng thú trong mỗi tiết học từ đó giúp học sinh tiếp thu bài tốt hơn. Sau đây tôi xin trình bày một số biện pháp, hình thức tổ chức dạy học mà tôi đã vận dụng và có hiệu quả trong mỗi tiết học.

Biện pháp 1: Áp dụng phương pháp quan sát thực tế trong quá trình dạy học môn Tự nhiên và Xã hội cho học sinh

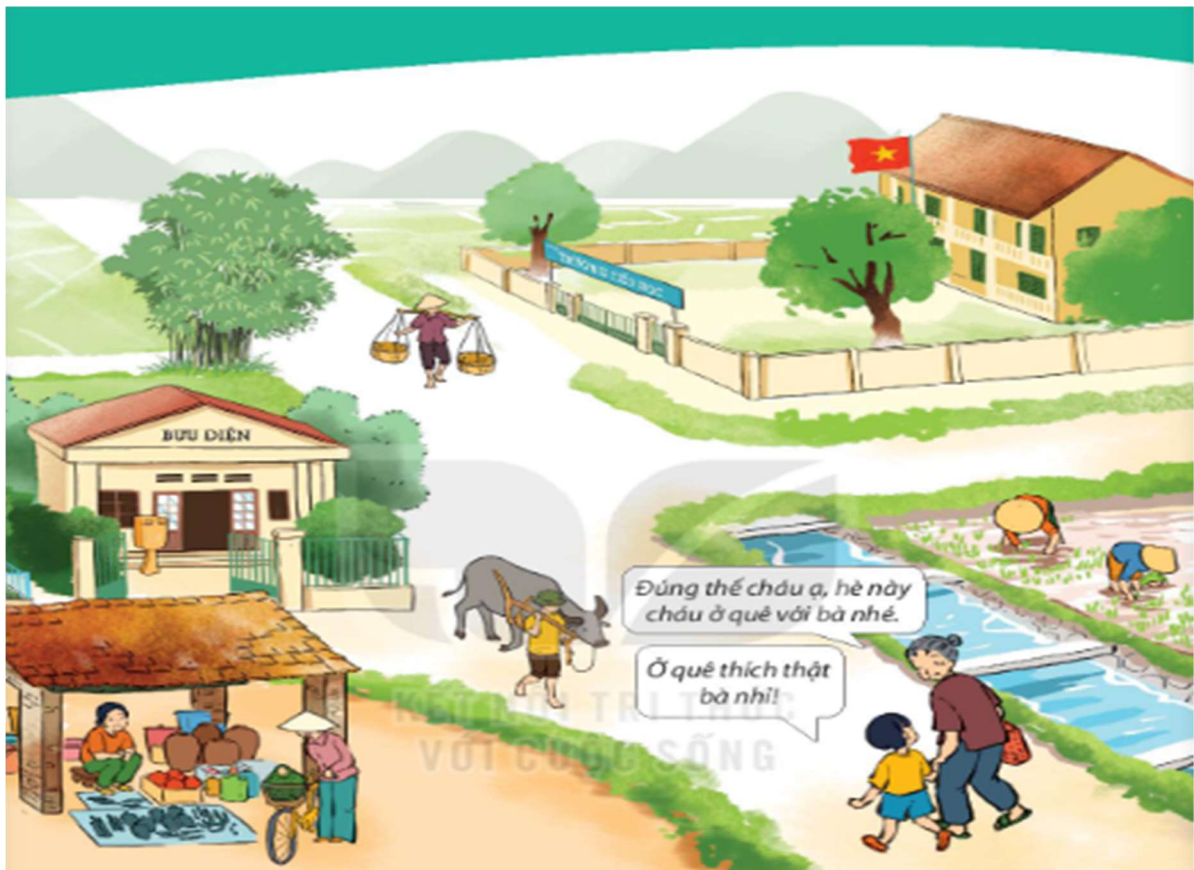
Có những câu nói mà tôi tin chắc rằng trong mỗi chúng ta ai cũng từng biết đến: “Trăm nghe không bằng một thấy”. Lenin: “ Từ thực hiện khách quan đến tư duy trừu

và từ tư duy trừu tượng đến thực tiễn đó là con đường biện chứng của quá trình nhận thức. Điều này lại các đúng với quá trình giáo dục học sinh tiểu học. Chính vì vậy trong dạy học môn Tự nhiên và Xã hội phương pháp tôi lựa chọn hàng đầu đó là: Phương pháp quan sát”.

Có thể nói phương pháp quan sát là 1 phương pháp đặc trưng khi dạy học môn Tự nhiên và Xã hội, có thể áp dụng trong tất cả các tiết học. Bằng trực quan học sinh nhận biết được hình dạng, đặc điểm bên ngoài của một số vấn đề, sự vật, sự việc đang diễn ra quanh mình. Tuy nhiên hướng dẫn học sinh quan sát một điều quan trọng ở người giáo viên cần chú ý đó chính là cần phải hướng dẫn các em bắt đầu từ sự quan sát tổng thể rồi mới đi vào quan sát bộ phận chi tiết bên trong, quan sát từ ngoài vào trong...

Đối với môn Tự nhiên và Xã hội ở lớp 1 thì học sinh quan sát chủ yếu để nhận biết hình dạng, đặc điểm của cơ thể người, các vật xung quanh, một số cây cối và con vật, hoặc để tự nhận biết được các hiện tượng đang diễn ra trong môi trường tự nhiên. Tùy vào tiết học cụ thể mà giáo viên có thể tổ chức các hình thức dạy học khác nhau.

- VD: Đối với chủ đề: “*Cộng đồng địa phương*” Bài 10 trang 42 Tự nhiên và Xã hội 1 (Bộ sách Kết nối tri thức với cuộc sống)

VD2: Khi dạy bài 18 trang 76 Tự nhiên và Xã hội 1 (Bộ sách Kết nối tri thức với cuộc sống)

Tôi đưa ra một số câu hỏi gợi ý cho các em trình bày:

- + Điều gì đang xảy ra đối với bạn chó?
- + Chúng ta có nên tiếp xúc gần với những bạn ong không?
- + Cần làm gì khi bị chó, mèo cắn?

Biện pháp 3: Tổ chức các trò chơi học tập để nâng cao hiệu quả học tập môn Tự nhiên và Xã hội

Để cho tiết học bớt căng thẳng đồng thời tạo sự thu hút đối với học sinh, giúp các em tự giác, hứng thú với các hoạt động ta nên áp dụng trò chơi học tập vào các tiết học. Thực tiễn cho thấy trò chơi học tập là một phương pháp dạy học tích cực. Vấn đề đặt ra là nên tổ chức chơi như thế nào? Tiến hành áp dụng trò chơi ra sao để mang lại hiệu quả thiết thực. Đó là vấn đề cần quan tâm.

Trò chơi học tập là một trong những phương pháp dạy học được sử dụng trong môn Tự nhiên và xã hội ở bậc Tiểu học. Đối với học sinh lớp một với đặc điểm tâm sinh

lý lứa tuổi của các em thì trò chơi học tập là một trong những phương pháp rất quan trọng giúp các em chiếm lĩnh được kiến thức mới.

Vì vậy, có thể nói rằng trò chơi học tập có nội dung gắn với hoạt động học tập của học sinh. Trong các tiết học môn Tự nhiên và Xã hội, việc tổ chức cho học sinh chơi vào bất kỳ phần nào của bài học đều rất quan trọng. vì chơi trò chơi làm thay đổi hình thức học tập, làm cho lớp học thoải mái và dễ chịu hơn. Lúc đó quá trình học tập trở thành một hình thức vui chơi hấp dẫn làm cho học sinh thấy vui, nhanh nhẹn và cởi mở hơn. Từ đó học sinh tiếp thu tự giác, tích cực hơn và được củng cố hệ thống hóa kiến thức

Sau đây tôi xin đưa ra một vài ví dụ những trò chơi và hình ảnh mà tôi đã từng tổ chức trò chơi cho các em học sinh ở lớp mình:

1. Trò chơi: **Tiếp sức**. Áp dụng cho bài 5 trang 22 Tự nhiên và Xã hội 1 (Bộ sách Kết nối tri thức với cuộc sống) Ôn tập về Chủ đề gia đình:

Thực hành đánh răng rửa mặt.

Thời gian: 3 phút

Mục đích: Giúp HS nhớ lại các bước đánh răng rửa mặt. Luật chơi: là xếp thẻ hình theo thứ tự các bước đánh răng. Chuẩn bị : 2 bộ thẻ hình (mỗi bộ gồm 5 thẻ hình)

H1: Em bé lấy bàn chải và kem đánh răng

H2: Em bé cầm cốc và bàn chải đánh răng

H3: Em bé đánh răng xong súc miệng và rửa mặt

H4: Em bé rửa sạch bàn chải

H5: Em bé cất bàn chải đúng nơi quy định

Hình thức tổ chức: tổ 1, 2 chơi, tổ 3 là trọng tài.

Cách tiến hành: hai tổ quay về phía bảng. khi quản trò hô bắt đầu thì người đầu tiên sẽ chọn thẻ phù hợp với bước đầu tiên của việc đánh răng. Sau đó nhanh chóng quay về đập tay vào người thứ hai. Người thứ hai sẽ tiếp tục chọn hình phù hợp với bước thứ hai của việc đánh răng. Và tiếp tục quay về đập tay vào người thứ ba. Cứ như vậy cho đến người cuối cùng. Đội nào có kết quả đúng và nhanh nhất đội đó là người thắng cuộc.

2) Trò chơi: **“Ai nhanh, ai đúng”** Áp dụng cho bài 25 trang 106 Tự nhiên và Xã hội 1 (Bộ sách Kết nối tri thức với cuộc sống): “Ôn tập con người và sức khỏe” Thời gian: 10 phút.

Mục tiêu: Học sinh gọi được tên các bộ phận cơ thể và nói đúng được chức năng của các bộ phận đó.

Cách tiến hành: Chia lớp thành 02 đội. Hai đội hội ý chỉ định người nói trước, người nói sau.

Cách chơi: Hai đội trưởng ra “oẳn tù tì” đội nào thắng sẽ được bắt đầu trước Ví dụ : 01 bạn ở đội 1 nói “Mắt”, bạn ở đội 2 phải nhanh chóng nói “nhìn”. Bạn tiếp theo của đội 2 tiếp tục nói “Mũi”, bạn thứ 2 của đội 1 nói nhanh “ngửi” ... trò chơi cứ tiếp tục diễn ra như vậy, nhưng được tiến hành với tốc độ ngày càng nhanh. Nếu bạn nào trả lời chậm hoặc sai hay nêu trùng tên với các bộ phận đã được nêu thì bị thua. Người bị thua phải chịu phạt hát hoặc múa 01 bài.

3) Trò chơi ***nhà của em***: Áp dụng cho bài 1 trang 6 Tự nhiên và Xã hội 1 (Bộ sách Kết nối tri thức với cuộc sống).

LIÊN HỆ TẢI MẪU

ZALO: 0833206833

Nội dung: Tải mã skkn *****

Phí tải: 100.000 VNĐ

Chỉ nhận thanh toán qua STK

